

SPIŠSKÝ PATRIOT

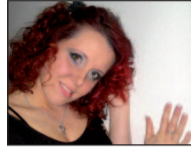
NOVINY PRE NOVOVEŠŤANOV TELOM AJ DUŠOU

I október 2013

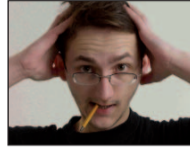
Výstavba parkoviska na sídl. Západ vyvolala vlnu nevôle ...

čítajte na strane 1-2

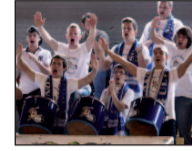
Krompachy miluje, no za život v Holandsku by ich už ...

čítajte na strane 5

Tomáš Repčiak, hanblivý spisovateľ ...

čítajte na strane 5

Šalené gebule majú v srdciach pravý patriotizmus ...

čítajte na strane 8

Tentokrát pripadol sviatok na sobotu 2. novembra. Už v piatok ale žiarili spišskonovoveské cintoríny tisíckami plamienkov sviečok. V 8. storočí určil pápež Gregor IV. sviatok Všetkých svätých na 1. november, ktorý mal byť spomienkou na známych kresťanských svätcov. Tento zvyk sa postupne rozšíril a v kalendári sa zakotvil 2. november ako Pamiatka zosnulých (Dušičky). Podľa starších zvykov sa v noci z 1. na 2. novembra na stole necháva časť večere a na hrobch sa zapalujú sviečky. Kladenie vencov a kvetinová výzdoba na cintorínoch patrí k novším tradíciám. Úcta k zosnulým a pripomínanie si ich pamiatky má v našej kultúre pevné miesto a silnú tradíciu. Dušičky sú zjednocujúcim sviatkom, o ktorého význame sa nešpekuluje a nefilozofuje. Dušičky patria tichej spomienke na ľudí, ktorých sme milovali a vďaka ktorým sme dnes takí akí sme.

Slávenie tohto sviatku nabralo za posledné desaťročia nové rozmery a iný charakter. V súčasnosti ide o najmasovejšie slávený sviatok, a to či už veriacimi, ale i neveriacimi, členmi kresťanských či príslušníkmi viacerých ďalších cirkví. Predchádza mu zvýšená pozornosť spojená s úpravou hrobov rodinných príslušníkov, ich vyčistenie, úprava, dekorovanie. Niekdajšie obkladanie machom, če-

Pamiatka zosnulých

Aj tento rok priniesla jeseň na celé Slovensko nielen nádherné farby prírody, ochladenie po horúcom lete, ale aj jeden z významných sviatkov so špecifickou atmosférou. Sviatok, ktorý prežil všetky politické režimy. Sviatok, ktorý slávia (každý po svojom) veriaci aj ateisti. Pamiatka zosnulých.

činou, sušenými plodmi, doma vyrábanými papierovými kvetmi, stálo zelenými rastlinami, dnes nahradili

najmä plastové vence, dekorácie, ale i za posledné desaťročia celoslovensky rozšírené dekorovanie hrobov živými

kvetmi - chryzantémami, ktoré v súčasnosti možno pokladať za typický pokračovanie na str. 2

Mestský výbor č. 8 - STARÉ MESTO - SEVER

Mestská časť Staré mesto - sever je určite najnavštevovanejšou časťou Spišskej Novej Vsi. Ved' tu patrí Letná ulica, úrady, cintoríny, železničná aj autobusová stanica, ale i diskotéky - jednoducho miesta, kam chodia tisíce Novovešťanov aj návštevníkov mesta.

Špeciálne na Dušičky sem zavítala záplava domácich i „cezpoľných“. A treba povedať, že cintoríny boli na ich návštevu pripravené, aj upravené. Nové cesty zvýšili komfort pre tých, ktorí na cintoríny prišli autom. Už štandardne nestačili parkoviská a tak sa parkovalo medzi okolitými činžiakmi, na zeleni, všade, kde sa nejaké voľné miesto našlo. Kvôli jednorázovému

návalu áut asi nie je nutné postaviť niekoľkokoposchodový parkovací dom, ale lepšia organizácia dopravy by určite neškodila.

Ale vráťme sa k celej mestskej časti. V jej srdci stojí hádam najkrajšia budova v Spišskej Novej Vsi - Levočská brána. Cez ňu sa do tejto mestskej časti najčastejšie vchádza aj vychádza. pokračovanie na str. 2

Výstavba parkoviska na sídlisku Západ vyvolala vlnu nevôle

Výstavbu nového parkoviska na sídlisku Západ sprevádzali ostré hádky, petície, či protesty. Najviac sa cítia dotknutí, ľudia z Tkáčskej ulice.

Hnevá ich, že autá budú parkovať a štartovať priamo pod ich oknami, ale aj to, že kvôli parkovacím miestam na sídlisku padlo zbytočne viac zelene a že detské ihrisko bude hneď vedľa parkoviska plného áut.

Na začiatku boli možnosti tri. „Prvý návrh bolo obrovské parkovisko s takmer stovkou parkovacích miest, tým pádom by tam nezostala žiadna zeleň. Samozrejme, ľudia boli proti tomu. Druhý variant sme navrhli my, ako mestský výbor. Bol krajší, zelenší, hovoril o 45-tich parkovacích miestach. Veľa ľudí bolo proti tomu, pretože neriešil ich problém. Teraz tam hrozí dopravný kolaps a keby došlo k nejakému nešťastiu, neviem si predstaviť, ako by tam prišlo, napríklad požiarne auto,“ vysvetľoval mestský poslanec a predseda mestského výboru západ Addy Akram. Nakoniec zvíťazila alternatíva číslo tri. „Bude tam 60 miest na parkovanie. Vyrúbali sa tam tri stromy,

zabezpečíme náhradnú výsadbu a detské ihrisko sme premiestnili o pár metrov ďalej,“ doplnil Akram.

Práve fakt, že detské ihrisko bude hneď vedľa parkoviska nevedia stráviť obyvatelia Tkáčskej ulice. „Mám osem vnúčat, to budem pri nich stále stáť? Čo keď mi vbehnú pod auto. Ja ich neustrážim všetky,“ rozčuľovala sa starénka. „Tak blízko parkoviska detské ihrisko je nezmysel. Mám malé dieťa, bojím sa oň. Pustili by ste vaše dieťa na takéto detské ihrisko?,“ rozprával nám nespokojný pokračovanie na str. 2

Editoriál

Prežívame to každé 4 roky. Autá, rekreačné zariadenia, či supermega markety na billboardoch pri cestách nahradia usmievavé tváre viac i menej známych politikov. Začína sa sezóna volieb. Rok, v ktorom si budeme voliť zástupcov do samosprávneho kraja, európskeho parlamentu, primátorov a starostov, po nich aj prezidenta a nakoniec aj poslancov do Národnej rady.

Neuplynulo ani štvrtstoročie od Nežnej revolúcie, ktorá v rámci demokracie, priniesla aj možnosť slobodne voliť. Možnosť, ktorú generácie v časoch budovania komunizmu nemali. Účasť na prvých slobodných voľbách bola obrovská. O politike sa veľa hovorilo a všetci verili, že „láska a pravda zvíťazia nad klamstvom a nenávisťou“, tak ako to hlásali revolučné slogany. Politici rozprávali s ľuďmi na námestiach, počúvali ich a sľubovali, že chcú brať politiku ako službu občanom. Aj o 24 rokov neskôr sa na Slovensku o politike veľa hovorí. Obsah týchto rozhovorov už ale nebýva taký optimistický. Je populárne na politikov nadávať, alebo ich uctievať. Velebiť ich, alebo posilať do pekla. Politici už nie sú jedny z nás. Už majú svoje kancelárie, kde vás odbije niektorá z ich asistentiek. Na námestia prídu raz za 4 roky, spolu so stánkami s pivom a guľašom. Zaspieva im niektorá z dobre zaplatených hviezd popmusic a „cirkus táhne ďalej“.

Je na každom z nás, voličov, či v zoznamoch kandidátov osobností a politických strán dokážeme rozpoznať a nájsť ľudí, ktorí nepovažujú politiku iba za schodisko k bohatstvu. Či budeme voliť srdcom alebo hlavou. Srdcom sa môže voliť Superstar. V prípade voľby ľudí, ktorým chceme zveriť starostlivosť o veci verejné, by mala mať prednosť hlava.

A to platí aj o voľbách do Košického samosprávneho kraja, ktoré nás čakajú v druhý novembrový víkend. Patriot si svojich čitateľov váži a preto nebude radiť, koho máte na volebnom lístku zakrúžkovať. Ale určite vám chceme doporučiť, aby ste sa volieb zúčastnili, porozmýšľali a dali hlas tomu, koho považujete za slušného, pracovitého a nepoznamenaného politickým kauzami minulosti. Voľte Spišiakov, ktorí náš kraj a jeho problémy dobre poznajú a ktorých doterajší život je pre vás zárukou, že reči dokážu naplniť aj skutkami. - leb -

Mestský výbor č. 8 - STARÉ MESTO - SEVER

pokračovanie zo str. 1

Bývalý Provinčný dom stojí za zmienku. Unikátne fasády svietia novotou a pútajú pohľad všetkých. Je tu čo obdivovať aj keď okolo prechádzate po tisíckrát. Kto chce s budovou spájať iba superlatívy, ten nesmie cez jej podchod prejsť a vidieť ako vyzerá zo zadnej časti. A tu je priestor pre budúcich poslancov Košického samosprávneho kraja. Práve tam by sa mali nájsť peniaze na prepotrebnú opravu zadného traktu Levočskej brány. Veď nie je nutná výzdoba prvkami zo zlata, ale nová omietka snád' v silách samosprávneho kraja je.

Samostatnou kapitolou sú úrady. Spomeniem aspoň poštu, Mestský úrad, Okresný úrad, Úrad práce, Daňový úrad - všetky ich nájdete v tejto časti Spišskej Novej Vsi. A v ich prípade je potrebné pripomenúť bezbabičovosť. Kým Úrad práce ju

má vyriešenú bezchybne, taká pošta, ale aj ďalšie z úradov sú pre hendikepovaných a rodičov s kočíkmi nedobytnými pevnosťami.

Nikto nežiada, aby kvôli tomu rekonštruovali celé budovy, ale prístupy do nich by mali bez problémov využívať aj vozíčkari.

Slovenská aj Gorazdova ulica dostali nové asfaltky aj chodník. Ukázalo sa, že tlak ľudí cez príslušné mestské výbory má zmysel. Je ale potrebná trpezlivosť, pretože to občas, ako v

týchto prípadoch, trvá roky. Tým sa problém s komunikáciami v tejto časti mesta úplne nevyriešil, ale ľudia chcú veriť, že na rad prídu aj ulice Koceľova, Radlinského, či Hviezdoslavova.

Staré mesto sever je aj bránou pre návštevníkov Spišskej Novej Vsi. Veď tu stoja autobusová i železničná stanica. Nuž a tie si vyžadujú urgentné opravy. Žiaľ, nepatria mestu, ale práve jemu robia vizitku. Pri pohľade na neporiadok a špinu si cestujúci nepovedia: Ako to môže mať v takomto stave autobusová, či železničná spoločnosť? Povedia si: Prvý dojem z mesta je zlý. Ešteže potom, po príchode do centra si ho snád' napravila.

Špecifickým problémom časti obyvateľov Gorazdovej, Slovenskej, Levočskej i Hviezdoslavovej ulice sú piatkové a sobotňajšie noci. Dva veľké nočné podniky lákajú mladých ľudí za zábavou. To čo sa ale deje v uliciach v neskorých nočných a skorých ranných hodinách je jednoducho zúfale. Rev a hulákanie opilcov už roky budí obyvateľov okolitých činžakov, ktorí sa na to zatiaľ márne sťažujú. Nočné podniky v husto obývanej časti mesta nie sú prijateľným riešením ako ponúknuť ľuďom súčasne zábavu aj nočný kľud.

Rast'o Javorský

Výstavba parkoviska na sídlisku...

pokračovanie zo str. 1
obyvateľ Radovan Kapusta. „Každé ráno nám budú pod oknami štartovať autá. Viete si predstaviť ten šialený hluk, ako sa to tu bude všetko ozývať? Nech si tu prídu vyskúšať bývať tí, čo o tom rozhodli,“ nahnevane hovorila Jana Gil'aková. Addy Akram hovorí, že nájsť kompromis medzi tromi stranami nebolo ľahké. „Som presvedčený, že sme našli zlatú strednú cestu. Samozrejme, niektorí ľudia sú stále nespokojní, ale taký je život.“ „Sme sklamaní, že vyhrala táto alternatíva. Spisovali sme petíciu,

pod ktorú sa podpísalo 100 ľudí,“ dodala Gil'aková. Člen Mestského výboru, Luboš Dobrocký tvrdí, že ďalšia petícia s vyše 300 podpismi, podporila práve miesto, kde sa teraz parkovisko stavia. Pravdou ale je, že vznikla ako „trucpodnik“ po tom, ako sa objavila petícia prvá. A podpisovali ju ľudia, ktorých sa problém zeleň vs. parkovisko nijako nedotýka. Výstavbu parkoviska zaplatí mesto. Radní nechali výber lokality na sídlisku Západ na príslušný Mestský výbor. Nespokojencom už nezostáva nič iné, ako bagre, valce a čakany

pod oknami predýchať a tešiť sa aspoň na to, že budú mať svojho tátoša, kde zaparkovať. Zdá sa, že trávniky na sídliskách postupne svoj boj s asfaltom prehrávajú, pretože áut je na cestách čoraz viac. Len pozor na to, aby sa deti mali raz, kde hrať.

(sim)

HĽADÁTE PEKNÝ BYT ZA ROZUMNÚ CENU?

Najlacnejšie a najvýhodnejšie bývanie v Spišskej Novej Vsi

Nové 1-, 2-, 3-izbové byty

od 850 €/m²

Bližšie informácie na:

053/417 32 39

NEVÁHAJTE A DOHODNITE SI OBHLIADKU!

Kompletne zrekonštruovaný bytový dom v tichom prostredí v blízkosti rieky Hornád na ul. Sadová č. 1. Občianska vybavenosť: MŠ a ZŠ cca 500 m, nákupné centrum Madaras cca 400 m, zastávka MHD cca 200 m, v blízkosti cyklistický chodník, ZOO a verejný park s detským ihriskom.

- 8 nadzemných podlaží a jedno podzemné (suterén)
- vlastný oplotený areál, ktorý bude celodenne monitorovaný kamerovým systémom, ku ktorému bude prístup aj v jednotlivých bytoch
- parkovacie miesto a pivnica k bytu zadarmo
- garáže s možnosťou odkúpenia
- vlastná prístupová cesta opatrená vstupom cez rampu na diaľkové ovládanie, resp. čipovú kartu
- nové plastové okná, celý zateplený
- 43 bytov, 22 troj-izbových, 16 dvoj-izbových, 5-jednoizbových
- dva priestory vhodné na podnikateľské účely
- v suteréne sú pivničné priestory pre každý byt a spoločná kočíkareň
- vlastný výťah

Zároveň ponúkame na predaj aj 9 novopostavených garáží v stráženom areále nezávisle od bytov.

www.panoramacity-sro.sk

Chrapčiakova 688/29 | 052 01 Spišská Nová Ves

Tel.: 053/417 32 31, 417 32 39 | e-mail: panoramacity-sro@panoramacity-sro.sk

Pamiatka zosnulých...

pokračovanie zo str. 1

kvet spojený práve s priestorom cintorína a úctou k zosnulým. Aj cintoríny na Spiši na začiatku novembra skrásneli. Dostali nielen krajšiu tvár ale aj dušu. Nádherná atmosféra blikotavých svetielok ako symbolov spomienok na tých, ktorí už nie sú medzi nami dodávali týmto pietnym miestam

ešte hlbší duchovný rozmer. Tisíccky ľudí navštívili tisíccky hrobov. Sviatok bol aj príležitosťou stretnúť sa rodinnými príslušníkmi, či priateľmi, ktorých sme už dlho nevideli. Zároveň si asi väčšina z nás, pri hrobe blízkeho človeka, uvedomila konečnosť nášho života a s ním aj jeho hodnoty. Veď na čo sa najčastejšie spo-

mínalo? Na to koľko nebohí zarobili? Aké mali auto? Nie. Určite na to, ako vychovávali svoje deti, ako pomáhali priateľom, ako statočne zdolávali životné prekážky a čo všetko sme sa od nich naučili. Nič lepšie a krajšie pre nich nemôžeme urobiť, než preniesť to najlepšie z nich aj do našich rodín a vzťahov. Nech v nás zostane pozitívna inšpirácia Dušičiek čo najdlhšie. **-leb-**

ŠUŠKANDA

Navrhujem, aby sa voľby konali každý rok. Nie, nepreskočilo mi, len sa mi, ako občanovi, veľmi páči predvolebné obdobie. Opravy, na ktoré sme roky čakali, sú tu. Toľko opráv zdevastovaných ciest a chodníkov si v Spišskej Novej Vsi nepamätajú ani tí najstarší Patrioti. Tých pár dní dopravných komplikácií vodiči nejako prežili a teraz si môžu užívať jazdenie po cestách bez strašidelných dier aj na miestach, kde si na rovnú cestu nedokáže spomenúť nikto, komu ešte pamäť slúži.

Nuž a predstavte si, že by sa tak aktívne opravovalo každý rok. To by sme mali bezchybné cesty a chodníky v celom meste určite skôr, než diaľni-

cou spoja Bratislavu s Košicami.

Rozšafnosť s asfaltovaním ale občas prinesie aj negatívne dôsledky. Viac o nich píšeme v článku o výstavbe parkoviska na sídlisku Západ I. A nezanedbateľný je aj fakt, že „predvolebné“ opravy neboli zadarmo. Šušká sa, že sa kvôli nim mesto zadĺžilo a zobralo si vraj asi 800-tisícový úver.

Za veľa peňazí snád' bude aj nové asfaltové koberce vydr-

žia bez potrebných opráv čo najviac sezón, a že nebude nutné už po tejto zime platiť za ich opravy. Pretože v mestskom rozpočte nájdeme množstvo ďalších položiek, v ktorých peniaze chýbajú.

Opravy ciest a chodníkov sú správnym krokom. Nakoniec, stavajú sa z našich peňazí. Zaplatíme ich my, občania. A nie je pekné, ak sa na tom príživí niektorý z kandidátov na poslancov. Pretože komunikácie by mali zostať apolitické. **-leb-**

Krompachy

Mesto medi, Krompašskej vzbury a dnes aj dobrej lyžovačky - tak majú zapísané v mysli Krompachy mnohí z nás. Mesto je medeným srdcom Spiša. Zároveň je domovom pre tisícky slušných a poctivých Spišiakov. A to nie je málo.

Aj keď to tak na prvý pohľad nevyzerá, hutnícke srdce Spiša má poriadne dlhú históriu. Krompašania sa pýšia, že najstarší nájdený písomný doklad o existencii ich mesta je z roku 1282. Jeho historické názvy sú: Krumpach, Karampha, či Chrompach. Samostatný administratívny celok, teda obec (mesto) vytvorili až o 3 storočia neskôr. A od roku 1602 sa stávajú Krompachy slobodným kráľovským mestom. Život v ňom ovplyvňovala meď, trhy

a časté nepokoje. Ten najdlhší okamih prišiel v roku 1841. V ňom bola vybudovaná moderná železiareň a valcovňa. To definitívne zaradilo Krompachy do kategórie priemyselných miest.

Na konci 19. storočia železiareň zamestnávala 3500 ľudí. Mesto vtedy malo 6500 obyvateľov. To je niečo, čo môžu svojim predkom súčasní krompašania iba závidieť.

Na začiatku minulého storočia si robotníci začali uvedomovať

sociálnu nespravodlivosť a začalo to medzi nimi vriieť. Organizovali demonštrácie a štrajky, ktoré vyvrcholili Krompašskou vzburou proti zatvoreniu železničného podniku. Pri demonštrácii 21. 2. 1921 policajti zastrelili 4, zranili 15 robotníkov, 50 boli zatknutí a 300 prepustených z práce.

Dnes stojí a padá zamestnanosť v meste na Panasonicu, elektrotechnickom závode, medenej huti a samozrejme na verejnej správe.

Ale nielen meď a elektrinu dávajú a dali Slovensku Krompachy. Zoznam osobností, ktorí sa v meste narodili, alebo v ňom pôsobili je dlhý a zaujímavý. Za všetkých spomeniem aspoň dramatika Júliusa Barčivana, svetoznámeho dirigenta

Ondreja Lenárda, či hudobného skladateľa Bartolomeja Urbana.

Súčasný Krompachy majú podľa posledného sčítania 8758 obyvateľov. Mesto leží v doline, zovreté zo všetkých strán horskými masívmi. Aj preto sa tu darí lyžovačke. Stredisko Plejsy je jedným z najvýznamnejších lyžiarskych stredísk na Slovensku. Kopce, ale aj služby majú európske parametre. Na druhej strane sa krompašania trápia s chudobou a nezamestnanosťou. Mnohí obyvatelia sa oprávnené sťažujú na nezáujem kompetentných, na rastúcu kriminalitu a nedostatok pracovných príležitostí. Nezaslúžia si to, aby slušní a pracovití ľudia doplácali na darebákov.

- leb -

Dedo Mikuláš, familiárne zvaný Miťo má tri svoje zlatička: dvojrôčného labradorského retrievera Luka, osemročného vnuka Lukáša a trinásťročnú susedkinu dcéru Luciu. Cez týždeň majú čo robiť, ale v sobotu ráno sa u deda rozletia dvere a deti zavelia:

Ide sa do lesa. Dnes po náučnom chodníku okolo Muráňa

Na každej vychádzke sa deti aj kde-čo priučia. Dnes im dedo Miťo mohol porozprávať veľa o baníctve. Veď práve baníci postavili naše mesto a založili jeho slávu a bohatstvo. Využívanie prastarej a dlhoročnej tradície baníctva je vhodnou doplnkovou atrakciou k tomu, čo ponúka príroda samotná. A tak sa podarená skupinka vydáva na nový. BANÍCKY NÁUČNÝ CHODNÍK, ktorý sa vinie okolo legendárneho kopca Muráňa.

Využívajúc zlaté októbrové dni babieho leta sme v sobotu ráno nasadli na autobus do NOVoveskej HUTY a naše putovanie po dôkazoch baníckej činnosti v tejto lokalite sme začali hneď pri prvom paneli, len čo sme vystúpili z autobusu na námestí. Túra, ktorú chceme absolvovať je perfektne vedená klasickou turistickou značkou náučných chodníkov po krajinársky prítlačlivej trase a na jednotlivých stanovištiach Vám náučné panely vysvetlia a objasnia banícke tradície Novoveskej Huty a jej okolia.

Po výstupe z dediny, okolo kostola zabočíme doprava, minieme oplotenie uránových baní a po desiatich minútach prichádzame na prvé stanovište LEITHAUS. Tu bočíme prudko, temer o 180 stupňov vľavo a hore krátkym stúpaním prichádzame na príjemnú trávnatú lesnú cestu, ktorá vpravo, hore od doliny kopíruje asfaltku, čo

sa tiahne južne Novoveskou Hutou. Na jej konci odbočíme vľavo, prejdeme cez potok a na lesnej asfaltke za Stražanskou Hutou

zabočíme vpravo a po chvíli sme na druhom stanovišti, nazvanom KRÁĽOV PRAMEŇ. Tu cesta mieri vpravo hore do lesa a cez bučinu už prudšie do kopca prichádzame na Stolíky a mihajúc vľavo Stražanský kopec si vychutnávame prekrásne

výhľady smerom vpravo dole na Novoveskú Hutu, Spišskú Novú Ves a Vysoké Tatry. Na konci tohto príjemného tiahleho stúpania prichádzame na miesto nazývané POD ZLOMOM. Tu meníme červenú značku za modrú a vľavo hore najprv prudkým, potom opäť tiahlym stúpaním dosiahneme za štvrt' hodinu lúčnu plošinu POD MALÝM MURÁŇOM. To je najvyšší bod našej cesty,

Trasa: Novoveská Huta - Leithaus - Kráľov prameň - Rázcestie Pod zlomom - Malý Muráň - Vojtechova samota - Rybníky - Leithaus - Novoveská Huta

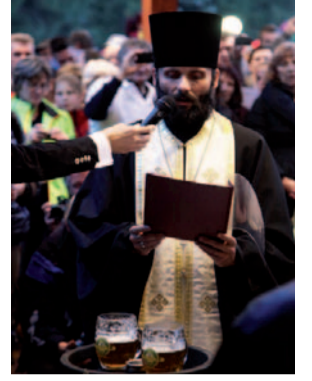
Dĺžka trasy: cca 20 km

Doba prechodu: cca 4 hod.

Prevýšenie: Novoveská Huta (560) - Malý Muráň (960) t.j. 400 metrov

FOTOREPORTÁŽ

Ako sa na Poráči krstilo prvé spišské pivo

Šarkaniáda na Košiarnom briežku

Michal Buza st.

9., MUDr. Marián HOJSTRIČ

41 rokov, lekár, ženatý, 2 deti

Moja profesionálna dráha lekára ma prirodzene orientuje k zdravotníctvu a k riešeniu jeho problémov. Avšak 12 rokov aktívnej činnosti v samosprávach sú bohatou studnicou skúseností, ktoré sa nikde inde nabrať nedajú. Skúsenosti z poslaneckej funkcie v Košickom samosprávnom kraji môžem dobre využiť pri sledovaní a ovplyvňovaní financií KSK. Skúsenosti z politického života sú veľmi užitočné pri analyzovaní politiky, ako aj pri hľadaní čo najväčšej podpory pri rozhodnutiach prinášajúcich osôh pre Spiš. Je veľmi dôležité, aby si ľudia uvedomili, že krajský parlament má svoju váhu a aby išli voliť. Je čas obzrieť sa späť a zároveň rozhodnúť ako ďalej. Získané skúsenosti, záujem o ich ďalšie využitie a podpora obyvateľov ma vedú k záveru, aby som sa pokúsil o pokračovanie v činnosti poslanca krajského parlamentu.

Budem presadzovať:

1. Legislatívnu podporu pre vytváranie pracovných príležitostí na Spiši, aby zákonodarcovia pochopili náročnosť vytvárania pracovných príležitostí v oblastiach s vysokou mierou nezamestnanosti a vytvárali pre tieto subjekty motivačné stimuly.
  2. Budem naďalej presadzovať transparentné využívanie prostriedkov európskych spoločenských v rámci modernizácie regionálneho školstva a cestnej infraštruktúry.
  3. Pre rozvoj nášho regiónu považujem za dôležité rozvíjať nielen cezhraničnú spoluprácu, ale mám ambíciu prispieť aj k prehĺbovaniu spolupráce medzi jednotlivými obcami a mestami.
- V dnešnej dobe nezavídím občanovi-voličovi, ktorý často nemá možnosť rýchlo sa dostať k presnej informácii a musí vyhodnocovať to, čo sa na neho valí z marketingových dielní. Tu môže pomôcť len zdravý sedliacky rozum a dobrá pamäť. Verím, že Spišiakom tieto vlastnosti nechýbajú.

Som pripravený nesklamať Vás. MUDr. Marián Hojstrič – kandidát na poslanca KSK. 9-teho volíme č. 9

CESTA DO RAJA

Adnan Akram 44r., riadi jazykovú školu, kde je lektorom anglického jazyka. Narodil sa v Londýne, ale býva na Slovensku už 20 rokov. Je poslanec MsZ v Spišskej Novej Vsi už druhé volebné obdobie. Je predsedom mestského výboru pre sídlisko Západ a je taktiež predsedom komisie pre rozvoj kultúry.

V júli tohto roku bol vymenovaný za Konzulárneho správcu pre veľvyslanectvo Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska v Bratislave. Túto honorárnu funkciu vykonáva bez akejkoľvek odmeny. Viac nájdete na www.addyakram.sk

Keď bývate dlhé roky v jednom meste, niekedy začínate tolerovať nedostatky vo Vašom okolí, kvôli celkovému pozitívnemu postoj, ktorý máte voči Vášmu prostrediu, mestu a regiónu. Máme tu na Spiši veľmi veľa na čo môžeme byť skutočne hrdí, napr. krásnu prírodu, Slovenský raj, alebo bohaté kultúrne dedičstvo. Je toho tak veľa, že človek niekedy zabúda na tie menej pozitívne veci.

V lete ma navštívil kolega a zároveň dobrý priateľ z Luxemburgu. Už raz u mňa bol a absolvovali sme také typické aktivity, ako sú výlety do Tatier a historických miest. Bol nadšený hlavne z milých a pohostinných ľudí, ktorých tu na Spiši stretol, ale aj z pestrej ponuky pre turistov, ktorú môžeme návštevníkom ponúknuť. Počas jeho druhej návštevy som mal v pláne niečo trochu iné. Ako možno niektorí z Vás viete, tento rok začali variť v Poráčskej doline lahodné a poctivo robené pivo. Keďže môj kamarát je milovníkom zlatého moku, vybrali sme sa autom na cestu Spišská Nová Ves - Poráč. Krásny letný deň nám umožnil slnečný výhľad na nádherné zelené kopce a môj hosť bol v dobrej a nadšenej nálade. Nálada sa zmenila, keď sme prechádzali cez Markušovce. Všimol som si, že sa normálne bal ísť po takej rozbitej ceste.

Uistil som ho, že tú cestu dobre poznám a nie je v ohrození. V Rudňanoch mu ani nevedil pohľad na rómsku osadu, veď už tu bol a vedel, že niektorí naši spoluobčania žijú aj v takých podmienkach. Dobrá nálada sa na chvíľu opäť vrátila, až kým sme sa nevydali kľukatou cestou hore na Poráč. Napriek dych vyrážajúcim scenériám, jediné, na čo som myslel, bolo, či vôbec prežije takú cestu. Jednoducho bol z toho zhrozený a po príchode do turistického strediska v Poráčskej doline si musel dať panáka na ukludnenie. Strediskom, okolitou prírodou a hlavne z piva bol úplne hotový, ale úprimne povedal, že mať takúto cestu do tak atraktívnej turistickej destinácie nie je nič iné len katastrofa a tragédia. Samozrejme, mal úplnú pravdu.

Snažil som sa ho presvedčiť, že nie sú finančné prostriedky na investície, ako sú rekonštrukcie ciest, ale v tichosti som si uvedomil, že to bola iba slabá výhovorka. Sám som uveril týmto výhovorkám a uspokojil som sa s heslom: „Nič sa s tým nedá robiť, veď nie sú peniaze“.

Na druhý deň som mal v pláne s priateľom ísť do Mlyniak a Dediniek, ale spomienky na stav ciest pri južných hraniciach Slovenského raja ma od toho odradili. Veru, chudák, asi by dostal infarkt. Radšej som ho zobral do Slovenského raja na Tomášovský výhľad. Aj to bol preňho úžasný zážitok. Samozrejme, cesta do raja bola v dezolátnom stave a ja som sa za to hanbil.

Priority regionálnych politikov sú zrejme úplne iné, než priority ľudí, ktorí chcú z nášho kraja mať vyhľadávanú turistickú destináciu kde môžu domáci aj zahraniční návštevníci jazdiť po bezpečných cestách, kde sa môže rozvíjať cestovný ruch, ktorý môže zamestnávať hlavne mladých ľudí, aby nemuseli odchádzať za prácou do zahraničia.

Roky zanedbávať cesty je hriech. Bez infraštruktúry sa náš región nemôže rozvinúť a budúcnosť bude neistá. Treba zmeniť pohľad na veci a začať trvať na tom, čo má byť samozrejmosťou. Zastaviť diaľničný prevádzkač cez malebnú dedinu Harichovce, či vybudovať zadnú cestu spájajúcu Čingov, Spišské Tomášovce, Letanovce a Hrabušice, opraviť zničené a nebezpečné cesty a konečne vybudovať vysnívané cyklotrasy a chodníky. To sú zrejme veci, ktoré poslanci v Košickom samosprávnom kraji nepovažujú za priority. Treba s tým niečo urobiť a 9. novembra máte príležitosť vyjadriť svoju nespokojnosť.

Stačí to len chcieť a potom zistíte, že kde je vôľa, je aj cesta... A nemusí to byť tá rozbitá.

Adnan Akram
kandidát za poslanca KSK

18 Zuzana Páleníková

- poslankyňa MsZ v Spišskej Novej Vsi
- prevádzkarka reštaurácie
- poradca v oblasti gastronómie a CR

Je čas na to, aby politika prestala byť výsadou vyvolených, ale chránila práva občana. Aby stoličky v zastupiteľstve prestali byť trónmi. Aby sa hlavy v oblakoch vrátili k nám na zem.

Na úrovni VÚC budeme presadzovať:

- okamžité riešenie zúfalého stavu ciest v celom okrese
- zmenu plánu viesť privádzkač na diaľnicu cez Harichovce
- zachovanie spojov hromadnej dopravy a ich vzájomné prepojenie
- kontrolu nemocníc, podporu lekárom, ochranu pacientom a výraznejšiu podporu v sociálnej oblasti

14 PhDr. Róbert Kočiš

- viktímológ (pomoc poškodeným osobám, na ktorých bol spáchaný trestný čin)

- potrebu vrátenia kultúry do miest a obcí podporou alternatívnych foriem
- intenzívnejšia podpora projektov potrebných pre rozvoj cestovného ruchu s dopadom na tvorbu pracovných miest pre ľudí z regióna
- v oblasti školstva prioritne zabezpečiť prepojenosť odborných škôl s výrobnými podnikmi

9. novembra 2013 máte právo vyjadriť svoj názor, tak podte voliť.

TOMÁŠ REPČIAK - hanblivý spisovateľ

Tento novoveský spisovateľ vydal vlastné knihy po 20 tich rokoch písania do šuplíka

Mladý, talentovaný umelec zo Spišskej Novej Vsi, Tomáš Repčiak sa venuje písaniu už 20 rokov. Paradoxne, prvé dve vydané knihy - Zo života Karčiho Vešľačka a Na krok od raja, napísal až teraz.

„Literatúre sa venujem od 90-tych rokov, chodil som na rôzne literárne súťaže. Skrz toho som sa dostal k práci novinára, textárskej práci, či k práci v slovenskom rozhlase. Už 20 rokov som autorom, až po dvadsiatich rokoch som sa rozhodol, že musím konečne vydať aj knihu,“ začal vysvetlením náš rozhovor sympatický Tomáš.

A tak vydal nakoniec za tri mesiace knihy dve. Tá prvá - Zo života Karčiho Vešľačka, je humoristická próza. „Sú tam malé vtípné príbehy 12 ročného chlapca z Prešova. Je to detský naivný pohľad na svet. Príbehy nemajú väčšiu ambíciu, ako si pripomenúť detstvo,“ priblížil. My dodávame, že to nie je málo, pretože do detských čias preniesie aj čitateľov - s láskavým humorom. Pokračovaním knihy je ďalšia humoristická próza Na krok od raja. „Postavička Karčiho tam pokračuje. Dostali sme tam aj postavy ako Jano Foriš a Feri Kalkulačka. Je to o starej Spišskej Novej Vsi, o histórii, ktorú už nikdy nezažijú. Tu sú skôr príhody zo stredoškolského života, tiež naivný pohľad na svet,“ povedal Repčiak.

Podľa Tomáša, jeho knižky sú malé, hodia sa každému do vrecka a dajú sa prečítať na dovolenke. „Vôbec mi nešlo o to, knihami šokovať. Chcel som potešiť ľudí a pripomenúť im veci,“ doplnil. Tomáš je hrdý, a trochu naivný, novoveský Patriot. Na Spišskej sa mu páči všetko a nie je nič, čo by sa mu tu nepáčilo. „Myslím, že máme byť na čo pyšní, no máme aj čo rozvíjať. Chceme tu urobiť napríklad prvý humoristický festival,“ povedal. Mladý umelec sa stretáva s kolegami z brandže po celom Slovensku. Tým, že je Spišiak, každú chvíľu sa vraj stretáva s vtípnymi poznámkami na svoju adresu. „Napríklad na festivaloch mi ľudia hovoria vtípy o Spišiakoch. Trebárs, máš domácu úlohu, ta ne? Ta nemám. Takéto vtípy počúvam často, západniari berú východ ako exotickú časť Slovenska, ale mám množstvo fanúšikov aj zo západu.“

Podľa Tomáša, Spiš má dostatok kvalitných spisovateľov. „Celé východné Slovensko má kvalitných autorov a obrovský potenciál. Možno nemajú takú vervu, ambíciu, široké lakte, ako ľudia v Bratislave,“ prezradil svoj názor. Tomáš sa teší, že vydavateľstvo Fama art Jána Petrika podchytilo práve regionálnych autorov, ktorí budú pokračovať v tradícii spišských autorov. „Za zmienku určite stoja spisovatelia zo Spiša Paľo Hudák, či Marek Baláz,“ spresnil.

Tomáš svoj spisovateľský vzor nemá. Píše o tom, čo prežije, čo vidí okolo seba. Má blízko k humoru. Veľkú radosť mu robí, keď tvorí zábavníky pre slovenský rozhlas.

Tomáš má jasné plány aj do budúcnosti. „Budúci rok by som chcel vydať aj poéziu. Momentálne robím na dvoch projektoch. Ide o knihu Lunochod, v ktorej chcem odhaľovať pohľady na Rómov a nerómov vtípnym spôsobom. Hlavnou postavou bude cigán Varga, ktorý sa presťahuje na Lunik IX a druhá kniha by mala byť o Levoči.“ Už dnes sa preto môžeme tešiť na ďalšie diela z dielne 41-ročného novoveského umelca Tomáša Repčiak.

(sim)

Brazílčanka sa zamilovala do Spišskej a do Slovenska

Iba 17 ročná Alanna z Brazílie sa vďaka študijnému pobytu dostala na rok do Spišskej Novej Vsi. Prvýkrát v živote zažíva pestrofarebnú jeseň. Slovenský raj a Spišský hrad sú pre ňu najkrajšie miesta na svete. Mladú dievčinu ohúrila aj naša architektúra. Stavby na námestí jej totiž pripadajú ako domčeky pre bábiky.

Brazílčanka Allana žije v Spišskej iba dva mesiace. Je tu na ročnom výmennom študijnom pobyte. „V prvých dňoch som sa tu cítila ako dieťa pri Vianočnom stromčeku. Všetko bolo pre mňa nové, zaujímavé a vzrušujúce. Prišla som do krásnej krajiny, v ktorej žijú obetaví a milí ľudia. Všetci mi pomáhajú pri učení sa slovenčiny a pri vysvetľovaní toho, čomu nerozumiem. Mám šťastie, pretože ľudia sa o mňa starajú s veľkou láskou, až som tu začala mať pocit domova,“ vyznala sa mladá študentka.

Sedemnástročnej Allane najviac, pochopiteľne, chýba rodina a priatelia. „Chýbajú mi, ale nie až tak, aby som z toho bola chorá, alebo smutná. Trošku sa mi cnie za našimi brazílskymi jedlami a zábavami, ktoré tam máme. Tu prežívam krásne

dobrodružstvo, tak sa netrápim rodinou Brazíliou a chcem si naplno užívať Spiš a Slovensko,“ uviedla sympatická Allana. Brazílčanka prišla do Spišskej, vďaka medzinárodnej neziskovke Rotary club. Verí, že za rok, ktorý tu strávi ju jej rodina aspoň raz navštívi.

Viacero vecí jej na Spiši a Slovensku učarovalo. Doma v Bra-

zílii nikdy nevidela napríklad našu jeseň. „Takúto jeseň u nás v Brazílii nemáme. Zažívam ju po prvýkrát v živote a je pre mňa vzrušujúce vidieť všetky tie nádherné farby a listy padajúce zo stromov. S rodinou, u ktorej bývam sme boli v Slovenskom raji aj na Spišskom hrade. To sú tie najúžasnejšie miesta, aké som kedy videla,“ doplnila.

Zdá sa, že mladá kočka si v Spišskej celkom zvyká. Pooohliadla sa aj za miestnou kultúrou, zvykmi, či tradíciami. „Zapáčili sa mi kroje, ale aj to, že na zábavách hrajú aj ľudovky a všetci na nich hneď tancujú. Fascinuje ma aj architektúra vo vašom meste. Niektoré domy mi pripadajú ako domčeky pre bábiky, pretože sú plné precízne vyrobených detailov a často sú tam všade aj kvety.“ Allana stihla ochutnať aj tradičné slovenské jedlá. „Chutia mi. Najviac, samozrejme, halušky. Z nápojov mi chutí kofola, ale ešte radšej mám džúsy a capuccino. Do Slovenska som sa zamilovala. Často hovorievam svojim kamarátom: Ani neviete, aké máte šťastie, že žijete v takej krásnej krajine. Chcela by som tu zostať navždy,“ uzavrela náš rozhovor. (sim)

Krompachy miluje, no za život v Holandsku by ich už nevymenila

Veronika Bekešová išla do Holandska na štvormesačnú brigádu. Brigáda sa ale zmenila na trvalý pobyt v Holandsku. Ako sme sa od nej dozvedeli, Holandsko, ani zďaleka, nie je iba krajinou žltých tulipánov a zlegalizovanej marihuany.

Dvadsaťsedem-ročná sympatická dievčina z Krompách sa usadila v holandskom mestečku Dordrecht. Život v ňom pochvaľuje. „Momentálne pracujem s kvetmi, mám úžasnú, nenáročnú a peknú prácu. Užívam si život v Holandsku, zarábam krásne peniažky,“ prezradila so spokojným úsmevom na tvári.

Do Holandska ju zaviaľa, ako inak, zlá finančná situácia. „Pracovala som ako vychovávateľka a môj viedajší zamestnávateľ mi nemohol, akokoľvek veľmi chcel, zvýšiť plat, pretože ho nepustili finančné podmienky. A ako mladý človek, ktorý si chce budovať svoju budúcnosť, po týždni premýšľania, som sa rozhodla skúsiť zahraničie,“ spomína na dôležité životné rozhodnutie.

Jej začiatky v Holandsku ale neboli jednoduché. Najviac jej pochopiteľne chýbala rodina a priatelia. „Najťažšie bolo zvyknúť si na to, že do práce musím dochádzať aj 70 km, a na to, že všade okolo sú Poliáci. Ešte pred učením sa holandčiny, som sa musela popasovať s poľštinou, ktorou teraz hovorím plynuce. Po šiestich mesiacoch učenia viem hovoriť, čítať a písať aj holandsky, a to na pokročilej úrovni. Teraz sa dorozumievam len holandsky. Holandčina je taká zmes nemeckého jazyka, anglického a toho ich,“ ozrejmla Veronika.

Podľa Veroniky sa život v Holandsku so životom na Spiši nedá vôbec porovnávať. Mladá dáma tvrdí, že Holandsko je veľmi otvorená krajina. Najviac ju ohúrila systém. „Všetko tu „šliape ako hodinky“. Majú neskutočne dobrú infraštruktúru, ekonomický systém, školský systém, systém práce. A tiež som bola prekvapená z cien potravín a oblečenia, ktoré sú často v porovnaní s našimi cenami nižšie. Vo výpredajoch sa dá nakúpiť naozaj veľmi lacno,“ opisala podmienky, ktoré n Holandsku našla. Ohúrilo ju aj to, že bez akýchkoľvek problémov si v Holandsku môžete kúpiť, v naši zemepisných šírkach, tabuizovanú marihuanu. „Cítim ju tak

často, že vôňa upečeného kurat'a je pre mňa vzácnosťou,“ vysvetlila s humorom. V Holandsku vraj takmer každý hovorí po anglicky. „Či sa opýtate na cestu 70-ročnej babičky, predavačky v obchode, či upratovačky, bez problémov vám všetko vysvetlia aj po anglicky,“ dodala.

V Holandsku ju zaujalo aj to, že je tam viac bicyklov, ako ľudí. „Každý tu vlastní bicykel. Nie je vôbec čudné, ak uvidíte na bicykli 80-ročnú babičku, ktorá má oblečenie od Versaceho, krásneho podnikateľa v obleku s kufrikom na bicykli, či mamičku so štyrmi deťmi v špeciálnom vozíku pripevnenom pred bicykel. Všetky bicykle sú také retro,“ dodala.

Okrem bicyklov je v Holandsku naozaj čo obdivovať. Sú tam vraj aj veľmi zaujímavé stavby, prístavy a žije tam množstvo národností. „Splieta sa tu veľa kultúr, náboženstiev, životných štýlov. Keďže tu žijú ľudia prakticky z celého sveta, mám možnosť skúsiť rôzne druhy jedál, ochutnať rôzne sorty nápojov, aj tých alkoholických, zúčastniť sa na rôznych kultúrnych podujatiach. Napriek tomu nikdy nedám dopustiť na Slovensko. A najmä na Slovákov, ako partnerov a Slovenky, ako ženy, priateľky. Sme srdečnejší, úprimnejší a so všetkou skromnosťou poviem, že aj lepší.“

Z gastronómie sú pre Holanďanov typické karamelové waffle a jablkový maslový koláč. „To sú moji favoriti.“ Veronika však neodolá ani, našim slovenským špecialitkám. „Bez nich by som tu nevydržala. Zo Spiša si nosím do mrazničky bryndzu, domáce klobásky a slaninu,“ odvetila.

Mladá žena sa vždy teší, keď sa vracia domov do Krompách. „Zakaždým, keď odchádzam na Slovensko, sa veľmi teším, ale rovnaké pocity mám, aj keď sa vraciam do Holandska. Do Krompách sa určite neplánujem natrvalo vrátiť, ale vždy ostaneť mojim domovom,“ uzavrela sympatická slečna.

(sim)

SPIŠSKÉ POCHÚTKY PATRIOTA - REŠTAURÁCIA NOVA SPIŠSKÉ VLACHY

Spišskí fajšmekri majú ozaj na výber. My sme Vám v našej rubrike „Spišské pochútky patriota“ už ponúkli nejednu lahôdku v niektorej zo spišskonovoveských reštaurácií. Naši ochutnávači presnorili našu metropolu, no zamierili už aj do Krompách, či Smižian. Teraz sme si vybrali podnik v centre Spišských Vlách – Reštauráciu NOVA.

Do NOVA nás zavial smäd, pivo chutilo dobre

Prvotným popudom bol, priznávame, smäd. Po jednej z túr, ktorú sme Vám predstavili v minulom čísle našej pravidelnej rubriky – IDE SA DO LESA, sme po namáhavom výstupe na neďaleko ďalekú Sľubicu zamierili do miestneho podniku s jediným cieľom – dať si poriadne pivo. Načapovali nám to, čo sa asi čapuje všade na Spiši, a vychladená šarišská dvanásťka chutila naozaj dobre. „Je pravdou, že máme len jeden druh čapovaného piva, no snažíme sa ho podávať tak, aby našim zákazníkom ulahodilo čo najlepšie. Pivári sú naša najčastejšia klientela a treba si ich vážiť, no okrem výčapu tu máme aj dobrú reštauráciu,“ začala rozprávanie

o typickej slovenskej reštaurácii malých mestečiek jeho prevádzkarka Martina Nováková.

Bohatý jedálny lístok, samozrejmosťou denné menu

Tá ma túto reštitútu „pod palcom“ od roku 2009, no stojí tu už od nepamäti. Ak čakáte nóbl podnik, tak ste na zlej adrese. Určite vám tu neurobia flambovaného

homára či grilovaný melón, no čistota, útulne priestraný interiér a kvalitné chutné jedlo je to, na čom si „NOVACI“ dávajú záležať. A tak sme na jedálnom lístku našli prekvapujúco bohatú ponuku jedál. Bagety kuracie, bravčové, hovädzie na vřakovavý spôsob tu striedajú cestoviny a svoje miesto na jedálničku si našla aj ryba, či špeciálne detské

menu. Nám klasický bravčový rezeň so zemiakmi chutil naozaj dobre. Personál bol ochotný, cena primeraná regiónu. Kapacita reštaurácie je cca 100 ľudí, má svoju terasu i salónik. Konajú sa tu rôzne firemné posedenia, výročia, svadby alebo oslavy životných jubileí. A samozrejmosťou je aj kvalitné denné menu. „Každý pracovný deň pripravujeme zhruba 120 jedál pre denné menu. Máme na výber z dvoch polievok a troch hlavných jedál, nešli sme do kvantity výberu. Veríme, že ľudom, ktorí sa u nás zastavia, bude chutiť. Chodievajú tu miestni štangasti, no často sa tu zastavia aj pocestní. Všetci sú u nás srdečne vítaní, jedlá sú za rozumnú cenu pripravované s láskou,“ ubezpečila nás súčasná majiteľka. A čo na NOVU hovoria miestni? „Ja mám tento podnik rád. Čapujú tu dobré pivo a hoci som tu jedol len raz, či dvakrát, chutilo mi. Tu

vo Vlachoch zasa nie je až taký pretlak reštaurácií, no myslím si, že NOVA je dobrou voľbou,“

Patriot s jeho slovami súhlasí a NOVU Spišiakom naozaj odporúča.

Na naše naliehanie nám Martina Nováková prezradila aj recept jedného z najpodávanejších jedál v reštaurácii.

Tortillawrap s bravčovými rezančkami, dusenou zeleninou a syrom

Suroviny:

120g bravčovej panenky, 100g sezónnej zeleniny, tortilla placka, 1 strúčik cesnaku, 50 g strúhaného syra, korenie (soľ, mletý čierny korenie, bazalka, petržlenová vňať)

Postup: Umytú bravčovú panenku narežeme na rezančky a osmažíme na oleji. Zeleninu nakrájame na kúsky, podusíme na masle do mäkka, ochutíme cesnakom, soľou, mletým čiernym korením, bazalkou a petržlenovou vňaťou. Zmiešame zeleninku s pripraveným mäsom. Tortilla placku dáme na pekáč, naplníme pripravenou zeleninou a mäsom. Placku preložíme, posypeme syrom a zapečieme. Podávame so zeleninovým šalátom alebo iným druhom prílohy podľa chuti.

ANKETA

Naša anketa bude „dušičková“. Zaujímalo nás, ako vnímajú a slávia Pamiatku zosnulých Spišiaci, ktorých sme stretli pred našimi cintorínmi.

Ľuboš, 44 r., umelec na voľnej nohe: Slávime ho vo svojom vnútri. Spomíname tak, že vytiahneme rodinné albumy a rozprávame sa o tých, ktorým sme boli dnes na hroby zapáliť sviečky. A ja sa teším, že prišiel na návštevu aj brat s rodinou, pretože takýchto príležitostí je počas roka veľmi málo.

Justína, 76 r., dôchodkyňa: Ja chodím na cimiter jak domu. Každý deň. Mám tu manžela, mojich aj jeho rodičov. Šicke hroby som okopala, vyčiscila. Dneška som odnesla vence a švečky. Znače, ja š tam už tiež pomaly chystam. Bo radosc už mam ľem z dzeci a vnúčat. Su rozľetane po calym Slovensku, ale už včera pricestovali do Novejši.

Antónia, 33 rokov, žena na materskej: Pomodlíme sa, prinesieme kvety, verím, že tí, ktorých pozostatky ležia v hrobch sa na nás pozerajú z nebička. A tak deťom stále hovorím, že sa musíme správať tak, aby na nás boli dedko s babkou v nebičku hrdí. Je to sviatok, ktorý spája členov rodín a zabúdame pri ňom na starosti bežných dní.

František, 57 r., nezamestnaný: Ja si vážim rodinné tradície. Viete, pri hrobch sme si všetci rovní. Bohatí aj chudobní. Len my starší to asi vnímame trochu inak ako mládež. Treba dať úctu tým, ktorí nás vychovali a starali sa o nás, kým im sily stačili.

KRÍŽOVKA

Prečo sa Smižančanom hovorí PSIARI? Zlé jazyky hovoria že psov (TAJNIČKA 1). Práve naopak. V listine z roku 1293 sa píše: „Ondrej, z božej milosti kráľ Uhorska, ... uznali sme potrebné zriadiť slobodu našim psiárom v Sumogy (povodný názov Smižian) ...“ V ešte staršej listine kráľa Belu IV, z roku 1254 sú spomínané tri obce: Dravce - sokoliari, Ilašovce - Villa ursi - medvediarci a Sumogy - vodiči (TAJNIČKA 2).

Ich povinnosťou bolo (TAJNIČKA 3 a 4) na pozemkoch patriacich Spišskému hradu. Autor: Albín Medúz

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A																				
B																				
C																				
D																				
E																				
F																				
G																				
H																				
I																				
J																				
K																				

Vodorovne: **A:** určná na prenášanie - ovocie po nemecky - dofinancoval. **B:** kartársky výraz - časť po nemecky - európan - obrnený transportér, skr. - obyvateľ ázie - plavidlá - predložka. **C:** značka lyží - TAJNIČKA 2 - etický človek. **D:** darca krvi - polovica - malý Edo - koniec po anglicky - živo po latinsky. **E:** zriedkavé české mužské meno - TAJNIČKA 1 - spravodlivo. **F:** geometrický tvar, výsek kruhu (ogiva) mat. skr. - voda po holení - vyrobená z medi - slov. rázovitý kraj - letecké opravovne. **G:** Chaplinov film - popusti uzdu - dosť po česky - prípravok na umývanie okien - boxerský úder. **H:** neodborník - lahodná tekutina, básnický - zviaž - citoslovce ukazovania - ubíjaní. **I:** frajer, ľudovo - vrenie - nalieval - Čapkov román - Ruský spisovateľ. **J:** daroval - Fatimin druh - kaukazská osada (aj aul) - známa automobilka - výletný dom - čln na Rýne. **K:** plošná miera - Oto v Čechách - koráb púšte - dvojhľaska - možno po česky - Organ. spojených národov - zvrtné zámeno.

Zvisle: **1:** myslí si, že tak bude. **2:** hnil, básnický - neviazaná zábava - kaz. **3:** etylalkohol - konalo. **4:** bez slov - umieraj, expresívne - jednotka rýchlosti lode, uzol. **5:** olej po anglicky - narodením - opak svetla. **6:** veľa pi, expresívne - TAJNIČKA 3. **7:** Nová scéna - vojenské opravovne Poltár - nech, národnostne - papagáj. **8:** plošné miery - povrchová baňa - doprav dovnútra. **9:** dedina - užíval pokrm - dvojhľaska. **10:** strana - patriaci dedovi - alebo po rusky. **11:** na stom mieste - voľakde - opytovacie zámeno. **12:** nehlukne - maďarské mužské meno - existuje po anglicky. **13:** dvojdušičnan fosforečný, označenie na hnojive - citoslovce radosti - opilec, expresívne. **14:** predložka - snívaj - ruská rieka - ruská polievka z rýb. **15:** dozreté ovocie - TAJNIČKA 4. **16:** poľovanie - Zlatica po maďarsky - mužské meno. **17:** mesto v Jemene - prastará po maďarsky - mesto v Rumunsku (Brašov). **18:** časť luku - zn. aviváže. **19:** chod' po rusky - sekera po rusky - francúzska tajná armáda (Organisation de l'armée secrète), skratka. **20:** fabrika na lokomotívy. **Pomôcky:** AAK, ANIMO, ANTAL, ÁVA, BRAS, DNP, DONOR, KID, KNOT, MOLOT, ORLOV, RUR, UCHA.

RECEPTY OD STAREJ MACERI

HOVEDZA ŠVEČKOVA WELLINGTON

Ty skorej narodení mi isce daju za pravdu, že širšia rodina še dokaže stretneť ľem v dvoch prípadoch: kee je treba vysciscac nevestu, abo kee še palja švečky na hrobch. Ja pohadzam z takzvanej rakusko uhorskej familiji, ta že kee sme še minuleho roku stretli v penziji U Jeroliča pri werteryskym jazere, ta domaca pani kukala, co še robi, bo šesternica Renata rečovala po taliansky, stryko Gordon po anglicky, cetka Traudi po nemecky a ja som še vydrystal v slovenčine. Jedno sme ale mali spoločne: Špecialitu stareho Jeroliča, co robi ľem na Šickych svetych - Švečkovu Wellington, jak to tam maju na špajzkarce napísano: LENDBRATEN WELLINGTON

Co nahystali do kuhyne?

Trištverci kila švečkovic, šedzem ložečky oľeja, jednu žemľu, jednu cibul'u, dva ložečky masla, das štvorc kila celeciny, dva vajca, tri ložečky smotany, všelijake koreňa a listkove cesto.

Jak to Frau Jerolitschova zrobla?

Najsamperši potrela švečkovu s oľejom a dzešec minut opekala zo šickych stran. Bulo vidno, že še stara, bo še krucila kolo šporhel'tu aj s tym kusom mesa jak pri valčiku. Na konec urobila jakyška pukerlik a nabrala zo švečkovice smer do špajzky, žeby vychladla. Jerolička aj mesko. Kee še po chvilke vracila z komory, namočila žemľu v kušičku smotany a kym še žemľa naslopala, ošupala cibul'u, narezala na drobno a na masle spenila do zlatožlta. Prirucila vytlačenu žemľu, pomletu celeciny, vajca a smotanu, osolila, pridala červenou papriku a mlety peper. Teraz trebalo kušičko počekac, žeby aj toto vychladlo. Stary Jerolič prinesol obstler, šturili sme jeden, stryko Gordon dva, my Slovaci tri, poprekkladali sme, co fto povedzel a kedz sebe frau Jerolič povycirala ruky do šurcu, mohlo še varic dalej. Vychladnutu švečkovu pani domaca osolila a zabalila do toho cesta. Kym še to dobre uložilo, bul čas vyvaľkac z listkoveho cesta na pomučenej deske veľky obdlžnik. Kedz kucharka ulapila do ruky valek na cesto, stary Jerolič odložil fľašku z palenku a potimkaj to už bulo jednoduche. Švečkovica še zabalila do listkoveho cesta, položila na mokry plech, potrela na verchu zo žoltkom z vajca a pjekla v stredne rozohratej rure das pol hodziny. Da še k temu jesc všeličo, ale u Jeroliča to davaju z gruľovu kašu a brusnicovym kompotom. A co še nepoje, na druhy dzeň še može jesc na studzeno s domácim chl'ebom.

Je pravda, že še s totym jedlom nababrece a aj to veľo stojí, ale dušičky su ľem raz do roka, rodzina Vas budze spominac v dobrom, bo jak hvari klasik: ŽIVY SEBE ZAJEDZA A AJ FAJNE VYPIJU, MERTVI, TI IM ZAVIDZJA, BO POMRELI- NEŽIJU.

Michal Buza st.

Predstavujeme „malé športy“ - Strelectvo

Spišskí strelci triafajú aktivitami zväčša do čierneho

Strelectvo je jeden z najstarších športov vôbec. Ved' oveľa skôr ako sa z neho stala atraktívna športová disciplína, využívali ľudia strelbu na lov, ktorým si zabezpečovali obživu. Neskôr sa strelba stala, žiaľ, i nástrojom na zabíjanie v nezmyselných vojnách a bohužiaľ tento stav niekde pretrváva až dodnes. Neplatí to však o Klube spišských strelcov. Tí sa venujú čisto športovej strelbe.

Spišskí strelci majú výborné podmienky. Pomáha im aj krytá strelnica

Klub spišských strelcov má v dátume narodenia - február 2008. Založili ho streleckí nadšenci Spiša a ustanovujúca schôdza sa konala v krytej strelnici na Radlinského ulici. Tam sa i doteraz spišskí strelci schádzajú a v rôznych disciplínach si zlepšujú zo všakovakých zbraní svoj strelecký status. Podmienky na to majú priam ideálne. Krytá strelnica má 5 stavov s automatickým približovaním a otáčaním terčov. Môže sa na nej páliť na „olympijských tratiach“ na vzdialenosti 10, 25 a 50 metrov. Jej súčasťou je aj kušová či luková lajna, kde sa môžu vybláznit prívrženci týchto zbraní. No a lahôdkou je aj laserová strelnica, kde sa dajú nasimulovať rôzne strelecké situácie. Spišskonovoveská strelnica nie je určená len pre členov klubu. Môžu si ju prenajímať i iné športovo - strelecké kluby, poľovnícke združenia, no

taktiež slúži aj na skvalitnenie streleckej výbavy rôznych SBS - skupín, členov Policajného Zboru SR, či nádejných streleckých reprezentantov. Cenník za používanie, tejto na Spiši ojedinelej stavby, je zavesený na oficiálnej stránke klubu www.strelnica.snv.sk.

Strelba je na Spiši na vzostupe, funguje aj strelecká liga

Podme však späť k samotným strelcom. Klub je dobrovoľná nezisková organizácia s právnou subjektivitou. Organizuje

preteky a súťaže v streleckej zručnosti na rôznych úrovniach s rôznymi zbraňami. Členstvo v klube je dobrovoľné, záujemca musí mať nad 15 rokov, byť spoľahlivý a bezúhonný. O jeho prijatí rozhoduje kolektívny orgán klubu nadpolovičnou väčšinou hlasov. Strelnica je však i miestom, kde idú žarty bokom. Každý člen musí striktné dodržiavať bezpečnosť pri manipulácii so zbraňou a strelivom, a riadiť sa pokynmi či stanovami. Špecialitou klubu je aj každoročné vyhlásenie a vyhodnocovanie Spišskej stre-

leckej ligy. Prihlásiť sa do nej môže každý, kto vlastní zbraň či zbrojný preukaz. Do súťaže sa môžu zapojiť aj obyvatelia, ktorí nemajú v občianskom preukaze miesto narodenia Spišská Nová Ves. Disciplíny sú zvolené tak, aby každý držiteľ zbrane mohol predviesť svoje umenie v športovej strelbe. A jedným z jej úspešných členov je aj Lukáš Hudran, člen Klubu spišských strelcov. „Ak sa chcete do klubu prihlásiť, netreba Vám k tomu veľa. Musíte vlastniť zbrojný preukaz a musí Vás to samozrejme baviť. Zbraň si môžete aj vypožičať, ale my strelci máme radi tie svoje vlastné. Správne nastavené mieridlá, či dobrá optika, to by si mal každý doladiť sám. Tento šport je aj dosť nákladný, okrem členského si musíte zabezpečiť aj náboje. Tie dnes nie sú najlacnejšou položkou, no ak si strelectvo raz zamilujete, je z toho láska na celý život,“ dodal so streleckou vášňou v očiach Lukáš.

-ob-

Na Spiši sa stretli novodobí pištoľníci. Absolvovali strelecký parkúr

Druhý októbrový víkend patrilo v Spišskej Novej Vsi strelcom. Na miestnej krytej strelnici sa stretli novodobí „Dempseyovia“, ale aj pôvabné „Makepeaceové“, aby si zmerali sily a otestovali streleckú zručnosť v streleckom parkúre.

A pýtate sa, čo to vlastne strelecký parkúr je? Prevažne policajní špecialisti si v tejto disciplíne precvičujú a zdokonaľujú strelbu ako takú. Na Spiši sa páliť z krátkych ručných zbraní a šéfovia strelnice pripravili pre súťažiacich ozaj náročné podmienky. Strelecký labyrint pozostával z rôznych miestností, v ktorých na špecialistov čakalo nejedno prekvapenie. „Miestami to bol riadny adrenalín. V každej sekunde musíte byť maximálne ostražitý, niekedy prechádzate úplnou tmou, musíte sa okamžite rozhodnúť a vyhodnotiť situáciu. Nie je to vôbec jednoduché,“ vyrozprávala nám svoju streleckú tortúru Alena, jedna zo strelkýň. A mala pravdu. Organizátori lišiaci nastrážili na strelcov rôzne prekážky a záľudnosti. Strelba zo „slabšej“ ruky, nachádzanie a zostrel'ovanie tých správnych terčov v úplnej tme, len za pomoci baterky, či atak s činkou v jednej a so zbraňou v druhej ruke. To boli sústa, ktoré museli „pištoľníci“ zvládnuť. „Tu nejde len o to trafiť terč, či figurínu. Ide o komplexný postup a zosúladenie jednotlivých úkonov. Niekedy Vám totiž „vybehne“ nezbrojený terč a vy sa musíte v zlomku sekundy rozhodnúť. Tu na strelnici, ak chybíte, sú to len zrážky z bodov, ale v reálnom živote je to úplne iné. Sme veľmi radi, že sme sa na Spiši mohli v tejto činnosti zdokonaľiť,“ uzavrela vydatenú streleckú nedeľu sympatická Alena.

-ob-

Šalene gebule majú v srdciach pravý patriotizmus

Na týchto miestach Vám zvykneme predstaviť športovú osobnosť Spišskej Novej Vsi. V tomto čísle sme urobili výnimku. Stretli sme s partiou, z ktorej patriotizmus priam sála. „Šalene Gebule“ sú fanklub, dobre známy prevažne z basketbalových zápasov, kde svojim neúnavným povzbudzovaním vlieva nové sily spišskonovoveským športovcom.

Kedy a ako vznikol fanklub Šalene gebule?

Fanklub vznikol v tom čase ako začala naša milovaná Spišská Nová Ves pôsobiť v basketbalovej extralige mužov, čiže v r. 2004. Bol založený postupným prechodom partie mladých chalanov z hokeja na basketbal, kde sme boli pozvaní pokúsiť sa rozprúdiť atmosféru na zápasoch. No a výsledok musíte posúdiť sami.

Koľko má členov a ako funguje?

Počet členov sa v súčasnosti pohybuje v rozmedzí 30-35 „šalenyých gebul“. Bohužiaľ pre pracovné povinnosti už veľa z nich pracuje mimo mesta, čoho dôsledkom je menšia účasť na zápasoch. Fanklub je ale pre fanúšika druhá rodina, a tak sa k tomu aj stavia. U nás sa nikdy nikomu nevtravalo šéf, máme len akýchsi koordinátorov, zväčša bratov Muchovcov, ktorí sú akousi dušou fanklubu. Taktiež

sme nikdy nechceli, aby sme sa stretávali len na zápasoch, ale aj v rámci voľného času. Čo sa týka financovania, mávame predsezónne zbierky na zabezpečenie chodu. Pri výjazdoch sme boli stále podporovaní klubmi, či pri mužoch alebo ženách. No a nesmieme zabudnúť ani na podporu primátora, ktorý nám vychádza v ústrety.

Dá sa do fanklubu prihlásiť, ak áno, kde a ako?

Je to len o vóli mladých ľudí, aby prišli pred zápasom, jednoducho sa s nami zoznámili a prejavili chuť podporovať fanklub aktívne.

Iste máte veľa zážitkov.

Skúste vypichnúť tie naj.

Ale najpríjemnejšie spomienky sa nám viažu k postupu v play-off cez Nitru. Skvelá bola aj prvá vyradovačka s Lučencom v našej premiérovej sezóne, kedy nás hráči doslova nosili na rukách. Parádne bolo tiež ocene-

nie fanklubu primátorom mesta za vytváranie atmosféry na zápasoch. Atraktívnou spomienkou je aj výjazd do Rumunského Aradu, keď nám vedenie ženského extraligového klubu umožnilo vycestovať s nimi na zápas. No a smutné chvíle? Všetky prehry, či nepríjemnosti v hosťujúcich sektoroch na súperových ihriskách sú len omrvinkou v porovnaní s obdobím, kedy sme v priebehu roka a pol stratili dvoch členov. Nič nemôže byť nepríjemnejšie ako strata kamaráta, člena našej fanklubáckej rodiny.

V akých mestách sa Vám najlepšie fandilo a prečo?

Jednoznačne to bol Lučenec, kde sme absolvovali aj náš prvý oficiálny výjazd. Atmosféra tam bola stále síce na hrane, ale o tom zápasy sú, je potrebné cítiť vo vzduchu to napätie. Nasleduje Nitra, kde sme chodili určité obdobie hlavne v čase play-off a máme odtiaľ pekné spomienky. Čo sa týka množstva fandiacy Spiššiacov na súperových ihriskách jednoznačne vyhráva Inter. Tam sme často podporení veľkým množstvom Spiššiacov žijúcich

v Bratislave. A pre doplnenie, špeciálne spomienky máme na rumunský Arad, kedy sme šli do 200-tisícového mesta s veľkým otáznikom, no nakoniec to dopadlo veľmi dobre.

Pripravujete v najbližšej dobe nejaké špeciálne výjazdy?

Tak ako minulý rok, aj tento pripravujeme výjazd mimo hraníc Slovenska. Pokúsime sa obhliť našu časť a farby ženského klubu v chorvátskom Záhrebe. Výjazd je momentálne v štádiu riešenia, hľadá sa doprava, zháňajú sa sponzori. Možno aj týmto článkom nejakých oslovíme a ozvú sa nám.

Čo by ste chceli dodať na záver?

Chcel by som apelovať na mladých ľudí! Tak ako v družstvách dochádza k výmene generácii, tak aj fanklub potrebuje prestriedať. Nanešťastie sa to dotýka aj nášho zoskupenia. Mladí ľudia ale stále častejšie radšej presedia hodiny za počítačom, večer vylezú do krčmy, a tak to opakujú každý víkend. Lenže tam nezažijú to, čo my! Nezažijú to, že hráči si ich ctia, pretože vidia tú snahu a námahu vynaloženú na zápasoch, nezažijú výjazdy do

cudzích miest, nespriatelía sa s novými tvármi, či už z radov fanúšikov alebo hráčov. Ale to všetko treba najprv dostať do srдца, až potom človek pochopí, čo je to ten správny lokálpatriotizmus, hrdá podpora svojho klubu, svojho mesta! Ak sa veci nezmenia, je veľmi reálne, že táto sezóna bude pre nás poslednou. Jednoducho nebude mať kto faníť. A možno až vtedy si ľudia uvedomia, akou veľkou súčasťou zápasov sme boli my - Šalene Gebule!

My im na oplátku, za ich úžasnú podporu našich športovcov, venujeme náš obdiv, tento článok a slová kapitánky Rüconu Spišská Nová Ves Diany Beňuškovéj: „Možno pre niekoho je to už len trápna fráza, že fanúšikovia sú šiestym hráčom na ihrisku, no my to tak vážne vnímame a veľmi si vážime ich prácu. Pre nich je to všetkým, pred play-off si brali dovolenky z práce, aj keď možno vedeli, že si nebudú môcť zobrať voľno pre vlastný úcel. A to všetko len kvôli tomu, aby boli s nami a pri nás. Dúfam, že náš fanklub vydrží s nami stále a my sa mu odvdáčime čo najväčším počtom víhier. Ešte raz veľká vďaka.“ -ob-

Ženská hokejová liga majstrov na Spiši

Spišská Nová Ves sa stala v tretí októbrový víkend „hokejovým pupkom Slovenska“. Asi tušíte, že nehovoríme o mužoch, ktorí stotočne bojujú v 1.lige. Reč je o hokejových Osách. Ako minuloročné slovenské šampiónky sa dostali do exkluzívnej smotánky najlepších tímov Európy a vďaka entuziazmu a šikovnosti spišskonovoveského manažmentu dostali právo usporiadať jednu zo základných skupín ženskej hokejovej Ligy majsteriek.

Spišiačky rozhodujúci zápas nezvládli, nad ich sily dánsky majster

V C – skupine sa Osy, ktoré sa pred týmto turnajom výrazne posilnili o niektoré opory slovenskej ženskej reprezentácie, postupne stretli s poľskou Poloniou Bytomom, dánskym IK Hvidovre a českým šampiónom z Karvinej. Už pred turnajom sa dávali najväčšie šance práve reprezentantkami posilneným Osám a dánskemu majstrovi. V prvom hracom dni najprv severanky tesne zdolali Česky a vo večernom

zápase Osy dokonale „dobo- dali“ Bytom 7:1. Stretnutie s veľkým S prišlo o deň na to, v sobotu 19.10. Pred kulisou, o akej môžu muži len snívať, či spomínať (duel videlo 1002 platiacich divákov) Spišiačky odohrali kvalitný zápas a stotočne bojovali. V 57.minúte Veličková za obrovského nadšenia vyrovnala na 3:3, no Osy eufóriu nezvládli a minútu pred koncom dostali od Dánok definitívne K.O. A keďže v predchádzajúcom zápase si Karviná „pochutnala“ na Polonii (9:2), všetkým na štadióne bolo jasné,

že do ďalšieho kola postúpia práve hokejistky z krajiny, ktorá dala svetu preslávenú stavebnicu lego. Na štadióne zavládol obrovský smútok, z uszlených pohľadov báb sa dalo vyčítať, že ich nevyužitá možnosť veľmi mrzí. Nad vecou však ostal domáci lodivod Pavol Findura: „Vedeli sme, že práve toto bude najrozhodujúcejší zápas a podriadili sme tomu všetku prípravu. Žiaľ, nevyšlo to a do druhého kola Ligy majstrov postúpili Dánky. Škoda prvej tretiny z množstva šancí sme premenili len jednu a nedokázali

sme sa hostkám vzdialiť. Tie naznačili zlepšenie už na konci druhej časti hry a v tej tretej sa to zlomilo. Organizácia celého turnaja bola na vysokej úrovni, všetko fungovalo tak ako malo, my sme mali uspieť a bolo by to dokonalé. Nevyšlo to, ale hlavne naše mladé baby videli, kde sa nachádza európsky hokej, verím, že ich to bude motivovať do ďalšej práce,“ zdôraznil. V posledný deň Spišiačky zdolali Karvinú 5:3 a nakoniec obsadili na domácom turnaji nepostupové druhé miesto. A hoci sa športový úspech ne-

dostavil, organizátorom a zariadencom ženského hokeja na Spiši patrí obrovské uznanie za to, že dokázali v našej me-

tropole usporiadať také veľké podujatie, akým nepochybne hokejová Liga majsteriek je. -ob-

**NIE SĽUBY,
ale SKUTKY**

13
KDH – MOST-HÍD – SĎKÚ

*Spiš má
na nás*

RASŤO JAVORSKÝ
kandidát na poslanca VÚC